

SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAN PÄIVITYKSEN VALMISTELURYHMÄN KOKOUS

Valmisteluryhmän kokouksessa käsiteltiin maa- ja metsätalousministeriön ehdotusta työsuunnitelmaksi ja suuden aiheuttamia koiravahinkoja ja niiden ennaltaehkäisyä.

Aika torstai 11.10.2018 klo 9 - 12

Paikka Neuvotteluhuone Apaja, Hallituskatu 3 – 5, Helsinki

Osallistujat Antti Kuivalainen, Suomen Metsästäjäliitto
Mikael Luoma, Suomen riistakeskus
Antti Rinne, Suomen riistakeskus
Maaren Angeli, Paliskuntain yhdistys
Sami Säynevirta, Luonto-Liitto
Esa Kukkonen, Suomen Kennelliitto
Timo Leskinen, MTK
Katja Holmala, Luonnonvarakeskus
Ilpo Kojola, Luonnonvarakeskus
Taru Peltola, CORE
Outi Ratamäki, CORE
Sakari Mykrä, Metsähallitus

Maa- ja metsätalousministeriö
Vesa Ruusila, erätalousneuvos, yksikön päällikkö, LVO/erätalousyksikkö (pj)
Sami Niemi, neuvotteleva virkamies, LVO/erätalousyksikkö
Jussi Laanikari, erityisasiantutija, LVO/erätalousyksikkö
Henna Väyrynen, asiantuntija, LVO/erätalousyksikkö (sihteeri)

1) Kokouksen avaus ja asialista

Kokouksen puheenjohtaja Vesa Ruusila avasi kokouksen. Todettiin paikalla olijat ja käytiin läpi ehdotus kokouksen asialistaksi.

2) Lyhyt johdatus aloitusseminaarin pohjalta

Taru Peltola esitteli lyhyesti ryhmätöissä esille nousseita ydinkysymyksiä koskien hoitosuunnitelmatyötä ja itse prosessia koskevia tavoitteita (ks. Powerpoint-liite).

Prosessin kannalta esille nousi, että työryhmälle ja susipolitiikalle toivottiin toimintakykyä ja että suteen liittyvä viestintä koettiin tärkeäksi asiaksi. Eritoten viestinnän kohdalla pohdittiin tausta- ja sidosryhmien viestintää ja sitä, kuinka ymmärrystä sudesta voitaisiin lisätä. Peltola korosti esityksessään, että prosessin kehittäminen on kaikkien vastuulla ja käsitteli lyhyesti kysymystä, kuinka luottamusta voidaan rakentaa.

Kokouksen puheenjohtaja Vesa Ruusila kysyi kommentteja paikallaolijoilta. Kommenteissa tuli ilmi, että aloitusseminaarin alustuksia pidettiin hyvinä ja että poteroista tulisi päästä pois hoitosuunnitelmatyössä. Työssä tulisikin löytää niitä yhdistäviä asioita, joista ollaan yhtä mieltä.

3) Ministeriön ehdotus työsuunnitelmaksi ja toimintavaksi

Sami Niemi esitteli maa- ja metsätalousministeriön tekemää luonnosta susikannan hoitosuunnitelman päivitystä varten. (Ks. liitteenä kokouksessa päivitetty työsuunnitelma.) Työsuunnitelmassa esitetään susikannan hoitosuunnitelmatyössä käsiteltävät kohdat, työvaiheet ja alustava aikataulu. Työsuunnitelma jakaantuu A) osaan ja B) osaan, joista A) osa käydään aikataulun mukaisesti ensin läpi. A) osassa on lueteltu käsiteltävät osiot koskien suteen liittyvää konfliktia. Osiot valittiin aloitusseminaarin ryhmätöiden perusteella ja niitä tullaan käsittelemään valmisteluryhmän kokouksissa. Osioiden käsittelyn yhteydessä ei vielä pyritä synteisiin. Hoitosuunnitelmatyön B) osan yhteydessä on tavoitteena muodostaa tarkemmat toimenpide-ehdotukset hoitosuunnitelmaan ja käsitellä kysymyksiä koskien muun muassa toimenpiteiden rahoitusta.

Ehdotettiin, että lisätään työsuunnitelman A.) osaan kaksi uutta kohtaa valmisteluryhmässä käsiteltäviksi asioiksi. Työsuunnitelmaan A.) osaan kirjattiin puheenjohtajan hyväksynnällä käsiteltäviksi asioiksi kohdat ”laiton tappaminen ja suden sosiaalinen hyväksyntä” ja ”kanta-arvio ja sen viestintä”.

Niemi toi esille, että sudenhoitosuunnitelmatyön rinnalla työskentelee viestintäryhmä ja että viestintä on tärkeää osa hoitosuunnitelmatyötä. Viestinnän tavoitteena on lisätä tietoa sudesta, oikoa väärinymmärryksiä ja siten myös vaikuttaa sutta koskeviin asenteisiin. Viestinnän yksi tehtävä on vaikuttaa kenttään.

Työsuunnitelmaa koskevassa keskustelussa esille nousivat käsitteiden määrittelyt. Esitettiin, että salametsästyksen sijaan käytettäisiin termiä laiton tappaminen. Puheenjohtaja esitti, että otetaan termi laiton tappaminen käyttöön omaan terminologiaan. Lisäksi tuotiin esille, että kanta-arviosta puhuttaessa tulisi keskittyä lisääntyvien parien ja laumojen lukumääriin sen sijaan että puhutaan susien yksilömäärästä, josta ei ole tarkkaa tietoa.

4) Susien aiheuttamat koiravahingot ja niiden ehkäisy

Suomen riistakeskuksen suunnittelija ja Reviiriyhteistyön kehittäminen -hankkeen vetäjä Antti Rinne piti esityksen aiheesta susien aiheuttamat koiravahingot ja niiden ehkäisy.

Rinne käsitteli alustuksessaan koiravahinkojen määrää ja analysoi, millaisia esimerkiksi metsästyskoiravahingot ovat olleet. Eniten vahinkoja sattuu syksyllä metsästyskauden alussa ja tähän mennessä vahingot ovat keskittyneet erityisesti Itä-Suomeen.

Rinne esitteli alustuksessaan yleisimpiä keinoja, joilla vahinkoja voidaan ennaltaehkäistä tai torjua. Ensimmäinen tapa on pyrkiä välttämään alueita, joissa susia mahdollisesti on. Vahinkoja voidaan ehkäistä esimerkiksi tarkastamalla metsästysalue ennen metsästystä suden jälkien varalta ja hyödyntämällä riistahavainnot.fi-palvelua. Metsästyksen yhteydessä on myös hyödynnetty Whatsapp ja muita viestintäkanavia, joilla voidaan tiedottaa esimerkiksi seuran jäseniä mahdollisista havaituista suden jäljistä. Gps-koiratutkaa voidaan myös hyödyntää vahinkojen ehkäisyssä seuraamalla tarkkaan koiran liikkeitä.

Rinteen mukaan koiran kiinnostusta ja suhtautumista petoihin voidaan testata niin kutsutuilla petotesteillä. Koiraa voisi esimerkiksi opettaa tulemaan pois suden jäljiltä ja välttämään sutta. Lisäksi suden aiheuttamia metsästyskoiravahinkoja voidaan pyrkiä ehkäisemään erilaisin suojavaiktein kuten liivien ja suojaavien pantojen avulla, joita Rinne esitteli alustuksessaan. Pihalla olevia koiria suojaavat ennen kaikkea vahvat koirahäkit.

Rinne totesi, että metsästyskoiravahinkoja voitaisiin ehkäistä myös sillä, että ei suosittaisi ylisitkeitä koiria esimerkiksi jalostuksessa ja koirakokeissa. Koiran perustotelevaisuuden tulisi lisäksi olla kunnonssa, jotta koiran saisi helposti pois metsästä.

Antti Rinteen esityksen jälkeen keskusteltiin susien aiheuttamista koiravahingoista ja niiltä suojaumisesta.

Keskustelussa tuotiin esille, että liivit on nähty osin ongelmallisina. Liivien hankaluutena pidettiin sitä, että painavat ja joustamattomat liivit saattavat vaikeuttaa metsästyskoirien liikkumista ja siten aiheuttaa vaaratilanteita koiralle esimerkiksi villisian tai hirvenmetsästyksen yhteydessä.

Tuotiin esille, että hirvikoirakokeissa painotetaan nykyisin totelevaisuutta. Ajokoirakokeissa ei ole vielä samankaltaisia totelevaisuutta koskevia vaatimuksia kuin hirvikoirakokeissa. Nähtiin myös, että pieni osa kaikista metsästyskoirista on niin sanotusti ylisitkeitä.

Olenaisena koiravahinkojen ehkäisyssä nähtiin nopea reagointi tilanteeseen, jossa susi kohtaa koiran. Tällaisessa tilanteessa ohjaajan tulisi pystyä nopeasti tulemaan paikalle. Esille tuotiin, että livevideota lähettävä kamera voisi olla keino havainnoida, mikäli susi vaanii tai hyökkää koiran kimppuun. Livekameran voisi kiinnittää esimerkiksi koiralle laitettavaan liiviin. Pohdittiin, voisiko liivistä saada tarvittaessa kuulumaan esimerkiksi sutta karkottavaa ääntä. Rinne kertoi, että SusiAita –hankkeen tilaisuudessa esiteltiin vuosina 2016 – 2017 liiviä, joka lähettää viestin, mikäli koiran kimppuun hyökkää.

Keskusteltiin aiheesta ja puheenjohtaja ehdotti, että livekameralla varustetun liivin mahdollisuutta lähdetään kehittämään mahdollisen hankkeen kautta. Ehdotettiin, että Suomen Kennelliiton Esa Kukkonen ja Suomen Metsästäjäliiton Antti Kuivalainen perehtyisivät asiaan. Asiasta voitaisiin mahdollisesti järjestää esimerkiksi idea/työriihi, johon kutsuttaisiin esimerkiksi alan tuotekehittelijöitä ja esim. teknillisten alojen korkeakoulujen edustajia. Mahdollisella livekameralla varustetulla liivillä nähtiin olevan muitakin hyötyjä kuin vain susien aiheuttamien vahinkojen ehkäisy.

Lopuksi keskusteltiin siitä, että koiravahinkojen ennaltaehkäistystä olisi tärkeää jakaa tietoa. Tiedon ja kokemusten jaossa toimivaksi keinoksi on havaittu vertaisviestintä, jossa esimerkiksi liivien käyttäjä kertoo itse muille kokemuksistaan ja tiedostaan. Esitettiin, että tiedon jakamista koiravahinkojen ennaltaehkäistystä tulisi kohdentaa erityisesti alueille, joissa susien läsnäoloon ei ole vielä totuttu. Puheenjohtaja esitti, voisiko vahinkojen ennaltaehkäisyyn liittyen aloittaa hankkeen, joka pyrkisi edistämään vertaisviestintää aiheesta.

Sovittiin, että valmisteluryhmän kokouksessa käsitellyistä koiravahinkojen ehkäisykeinoista tehdään maa- ja metsätalousministeriön nimissä yhteinen tiedote, joka lähetetään kaikille kommentoitavaksi viimeistään perjantaina. Ajankohta tiedotteen lähettämiseksi olisi ennen lauantaina alkavaa varsinaisen hirvenmetsästyksen alkua perjantaina 12.10.

Sovittiin vertaisviestintään ja liivien tekniseen kehittämiseen liittyvistä hankeaihoista ja että näihin palataan.

5) Seuraavat kokoukset

Sovittiin, että seuraava valmisteluryhmän kokous pidetään 30.10.2018 klo 9 – 12 ja sen teema on susien aiheuttamat kotieläinvahingot ja niiden ennaltaehkäisy.

6) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Vesa Ruusila päätti kokouksen ajassa 12.00.